СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 209. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 24-го жовтня 1946. No. 209. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, October 24, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЛУЇС ВЕДЕ ПЕРЕД У СТРАЙКОВИХ ПОГРОЗАХ

Секретар внутрішніх справ Дж. А. Круг відмовився переговорювати з Джаном Л. Луїсом в справі недомагань контракту, заключеного між майнерами і підприємцями після страйку в місяці травні, кажучи, що уряд не має з цим нічого спільного, і що Луїс, як голова майнерської юнії повинен звернутися з цим жаданням до власників копалень. У відповіді на таку заяву Луїс вислав Кругові телеграму такого змісту: „Коли ви не хочете скликати нарад для переговорів то це треба вважати за дальше поломання контракту, а з цим і його уневажнення". Цю телеграму вияснюють Луїсові прибічники як заяву, що вже з днем 1 листопада розпічнеться запо віджений страйк майнерів мягкого вугілля, бо на день 1 листопада Луїс домагався скликання переговорів між ним і Кругом.

У Ню Йорку робітники в підприємстві Вестерн Юніон заповіли страйк на середу в півночі, одначе управа міста вмішалася в цю справу і хоче довести до порозуміння ще вчас. — Пілоти Трансконтинентал енд Вестерн Ер дальше ведуть страйк на літаках по цілому світі і лише один літак з делегатами до Асамблеї Обєднаних Держав летить з Европи до Ню Йорку. — Машиністи й офіцири торговельних кораблів, дійшли до порозуміння з підприємцями і згодилися залишити страйк.

ЗАКЛИКАЮТЬ ЮНІЇ ВИЯВИТИ ВИБОРЧІ ФОНДИ.

Конгресова Комісія для Просліджування Виборчих фондів запросила представників чотирьох юній приїхати до Вашинґтону для вияснення їхньої політичної акції. Коли б юнії відмовилися від нарад, тоді комісія вишле їм урядове візвання до зложення зізнань перед комісією. Запрошені такі юнії: Американська Федерація Музик, Юнія Візників, Злучені Кравецькі Робітники Америки і Обєднана Міжнародна Юнія Робітників у Пральнях.

РОБІТНИКИ ФОРДА ЗАПОВІДАЮТЬ ДОМАГАННЯ ПЕНСІЇ.

Відділ Юнії Автомобілевих Робітників, які працюють у підприємстві Форда в Дітройті, повідомив управу фабрик, що при найближчій відновi контракту юнія поставить на перворяднім місці домагання створити пенсійний фонд на старі літа. Директор відділу Ричард Т. Лінард виявив, що юнія занята основними дослідами в цій справі.

ТАЙНА НАУКА ЗАГРОЗОЮ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.

„Цивілізація загрожена не тому, що наука поступає зашвидко, але тому, що людство нерозважно відпекалося від моральних засад, які давали йому спромогу вживати дарів науки з щораз більшою безпекою" — таку думку висловив на зібранні Краєвої Академії Наук у Филаделфії Генрі Галет Дейл з Королівського Наукового Товариства в Лондоні. Він звернув увагу на небезпеку втримування в тайні наукових відкрить і винаходів, бо така поведінка „затроює духа і нищить жива людського добробуту, культури й щастя". Як приклад втримування в тайні наукових дослідів Дейл подав поступування націстівської Німеччини.

ЗА ВПРОВАДЖЕННЯ МОЛИТВИ ОТЧЕ НАШ У ШКОЛАХ.

Спір серед нюйорських виховних кол у Ню Йорку за допущення до шкіл молитви „Отче наш" не затих, бо в нього вмішалися протестанти і віднеслися до Міської Шкільної Ради з домаганням, щоб цю справу вирішити основно. Протестантська Рада для Християнського виховання твердить, що Отче Наш не противиться стейтовій конституції, на підставі якої до шкіл можна допустити лише такі релігійні уступи, в яких нема згадки про віроісповідні практики. „Отче Наш", як говорять протестанти, не містить нічого сектанського, а зате там містяться високі універсальні засади, вільні від усякого сектанства.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ШКІЛЬНІ ОБІДИ ДЛЯ ДІТВОРИ.

Наш край повинен вже розпочати здійснювання планів для введення дешевих обідних перекусок для шкільних дітей у всіх околицях — таку думку виявив президент Труман з нагоди першої річниці подавання дітворі перекусок. Для такого фонду конгрес призначив $75,000,000 на біжучий рік і президент надіється, що 8,000,000 дітей скористає з цього добродійства.

МИР З РОСІЄЮ — МОЖЛИВИЙ!

На таку тему вели дискусію на прилюднім форум по радіо, зорганезованім Жіночим Клюбом з Орендж, Н. Дж. Бувший предсідник Продукційної Ради Доналд Нелсон твердив, що можна дійти до мира з Росією, коли не дамо причини до її підозріння, наче б то ми підготовляли заговір проти неї. Інші промовці були того погляду, що тут не йде про російський нарід, а про советський уряд, які не допускає до порозуміння з народом.

Америка не буде давати позичок неприязним державам

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс виявив на пресовій конференції, що уряд не буде більше давати позичок державам, які відносяться неприязно до Злучених Держав. Одначе Бирнс виразно зазначив, що це не значить, наче б уряд відмовився давати позички для держав, які найшлися в орбіті Советів. Засада, щоб не давати позичок неприязним державам виросла з поведінки Чехословакії, коли то на Паризькій Мировій Конференції делегат Чехословакії оплескував вислів советського делегата Вишинського, що Америка при помочи позичок хоче поневолити малі держави. Хто понувається, що внаслідок позички з Америки він попадає в неволю ,такий не повинен дістати позички, оце погляд департаменту стейту.

БИРНС ПІДТРИМУЄ БРАДЕНА.

У відповідь на запит вчасі пресової конференції про відносини Злучених Держав до Аргентини, сказв секретар Бирнс, що ми вимагаємо від Аргентини діл, а не самих слів, отже Аргентина має сповнити свої обіцянки в справі усунення агентів „колишніх держав Осі. Така заява скріпляє становище спеціяльного асистента секретаря стейту Спруйла Брадена, який саме домагається сповнення обіцянки від аргентинського президента Перона. — На конференції порушено теж справу Між-Американської Конференції, яка заповіджена на місяць листопад до Ріо де Жанейро в Бразилії. Бирнс є цього погляду, що тепер не можливе скликання такої конференції, бо забагато справ міжнародних остало неполаднаних, отже конференцію треба відложити на наступний рік.

АМЕРИКА НЕ МАЄ ЩЕ ПЛАНІВ ДЛЯ БОЛГАРІЇ.

На конференції порушено теж відношення Злучених Держав до Болгарії на випадок, коли б так найближчі вибори в цьому краю відбулися під загрозою. Бирнс заявив, що признання збоку Злучених Держав для комуністичного режіму в Болгарії залежатиме від цього, яку свободу теперішній режім дасть населенню Болгарії вчасі виборів. — Бирнс заявився теж за приспішення мирового договору з Німеччисою.

МІЖНАРОДНА РАДА ХРИСТІЯН І ЖИДІВ.

На Краєвій Конференції Християн і Жидів, що відбулася в готелі Комодор у Ню Йорку, одобрено одноголосно заложення Міжнародної Ради Християнн і Жидів для поширення релігійних засад по цілому світі при помони відповідної комісії при Обєднаних Державах.

Бевин про закордонну політику Великої Британії

Британський міністер закордонних справ Ернест Бевин дав в парляменті короткий огляд закордонної політики теперішнього британського уряду. Він ствердив, що загроза мира існуватиме так довго, як довго світ поділений на Східній і Західній, заявляючи, що деякі держави" дальше вперто обстоюють свої самолюбні інтереси, базуючись при цьому не на суті справи, але на ідеології. Він домагався, щоби Великі Потуги або в цілості респектували Потсдамський договір, або створили інший. Британську політику до поодиноких важливих справ в світі Бевин схарактеризував так:. 1. Греція: Англія не бажає залишити Греції на призволяще, але вона відкличе свої війська, як це тільки буде можливе. 2. Іран: Британський уряд видав доручення, щоб там не доводити до жодних розбіжностей з іранським урядом. 3. Індонезія: Британські війська будуть відкликані з цеї країни 30-го листопада. 4. Японія: Англія хоче мати тільки запевнення і переконання, що в Японії не має вже більше ресурсів, які могли б промостити цій країні шлях до нової агресії. 5. Середній Схід: Британський уряд буде піддержувати, розвивати і респектувати незалежність всіх народів Близького Сходу і не тільки арабів. 6. Єгипет: продовжуються переговори в справі нового договору, базованого на спільноті інтересів та прінціпах рівності і спільної відповідальності. 6. Дарданелі: Британія обстоюватиме суверенність Туреччини та заінтересовання в Дарданелях не тільки чорноморських, але теж інших країн. 7. Італія: Британський уряд змагає встановити з новою демократичною Італією якнайсердечніші взаємини.

ЧЕРГОВА ЧИСТКА В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ; НОВОЮ ЖЕРТВОЮ Є МОЛОДЬ.

Після проголошеної вже раніше генеральної чистки в комуністичній партії, в індустрії, сільському господарстві, в шкільництві та серед письменників і в театрі, зараз прийшла черга на советську молодь. Орган советської армії „Красная Звезда" з 22-го жовтня друкує точні інструкції керівника політичного відділу советських збройних сил про основну чистку „ідеольогічних ухилів" в Комсомолі (Комуністичний Союз Молоді) та виповідає безпощадну боротьбу „всіляким буржуазним впливам" серед молоді в армії та флоті. Газета вказує на недостаточне комуністичне виховання советської молоді, взиваючи всіх командирів советської армії до більшої пильності в цій справі. На тему нової чистки, тим разом серед советської молоді та її організацій, розписується теж орган Комсомолу „Комсомольська Правда". Окрему увагу звертається на політичне і військове виховання советської молоді, відповідно до історичних завдань, які стоять ще перед большевицькою партією. Советська преса приносить рівночасно дальші вістки про чистку в сільському господарстві, яка є в повному розгарі та тісно звязана з посиленою акцією відбирання селянам збіжжа.

МАЛЄНЬКОВ ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ РАДИ МІНІСТРІВ СССР; НОВИЙ ШЕФ НКВД.

Московська „Правда" з 22-го жовтня повідомляє про призначення Ґеорґа М. Маленькова заступником голови Ради міністрів Советського Союзу та про звільнення його від дотеперішніх обовязків у Верховній Раді СССР. Подаючи повідомлення про призначення Маленькова, американська преса наводить його слова з передвиборчої промови в лютому, в якій Маленьков заявив: „Наші приятелі поважають нас, бо ми є сильні і вони будуть нас тільки так довго респектувати, як довго ми будемо сильні". Заступниками голови Ради мінсітрів СССР, яким є Сталін, є тепер крім новопризначеного Маленькова: В. Молотов, Л. П. Берія, А. Андреев, А. Косиґін, Н. А. Вознисенський, К. Е. Ворошилов та Л. М. Каганович.

Советська преса рівночасно повідомляє про призначення Віктора Семйоновіча Абакумова міністром державної безпеки. Це міністерство є одне з двох, що їх створено на місце НКВД (Народного Комісаріяту Внутрішніх Справ). НКВД зараз розпадається на Міністерство Внутрішніх Справ (МВД) та на Міністерство Державної Безпеки, керівником якого і призначено Абакумова.

АМЕРИКАНСЬКА ВЕЛИКОДУШНІСТЬ У ВІДНОШЕННІ ДО СКИТАЛЬЦІВ.

Заступник секретаря війни, Говард С. Патерсон, заявив на пресовій конференції в Мінхені, що в січні американському конгресові буде предложена пропозиція признати 100,000,-000 долярів для піклування скитальцями в американській зоні Німеччини на найближчій буджетовий рік. Г. Патерсон заявив: „Скитальці являються найбільшою проблемою армії Злучених Держав в її окупаційній зоні Німеччини. Піклування скитальцями є великим видатком і коштовним обтяженням, але по моїй особистій думці, гроші будуть видані корисно. Це, можливо, є найбільший експеримент гуманітарності, відомий досі в світі".

ДОМАГАЮТЬСЯ ВПУШЕННЯ ДО АМЕРИКИ ПІВ МІЛІОНА СКИТАЛЬЦІВ.

Джозеф Шаркі, бруклинський демократ, заявив, що на найближчому засіданні Міської Ради, якої він є віцепредсідником, буде поставлений внесок на резолюцію, яка домагалася б допущення до Злучених Держав 500,000 скитальців усіх національностей, а не тільки жидів.

ПОЧИНАЄТЬСЯ СЕСІЯ ГОЛОВНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

День 23-го жовтня в 4-тій годині після полудня починається у Флошинґ Медов Парк в Ню Йорку сесія Головної Асамблеї Організації Обєднаних Держав, до якої вже належить 51 держав. Сесію відкриє в будинку колишньої світової вистави президент Ради міста Ню Йорку Вінсент Р. Імпелітері. Другим бесідником буде президент Головної Асамблеї О. Д. Генрі Спаак з Бельгії і після нього виступить з промовою президент Труман, що приїжджає в тій цили літаком з Вашинґтону. Вважають, що президент Труман говоритиме про надії, які Злучені Держави покладають на Організацію Обєднаних Держав. Промовою президента Трумана закінчиться перше святочне засідання, а опісля предвиджено цілий ряд інших святочних імпрез, м. ін. 600 делегатів та високих урядників генерального секретаріяту О. Д. будуть гостями президента Трумана у Волдорф-Асторія. Перше засідання не буде тривати більше одної години, бо промови будуть виголошені тільки по англійськи. На дальших засіданнях часу промов офіціяльно теж не обмежено, проте президент Спаак звернеться до делегатів, щоби час своїх промов відповідно обмежовували. Промови можуть бути виголошувані в пятьох офіціяльних мовах О. Д., іменно: англійській, французькій, еспанській, російській і китайській. Предвиджується, що сесії будуть відбуватися кожного дня. Перші засідання призначені головно на привітальні промови голов поодиноких делегацій. В основному сподіваються палких дебат та великих розбіжностей поглядів на поодинокі справи, хоча досі чолові державні мужі висловили свою думку і надію, що всі ці розбіжності пощастить перемогти та винести цілий ряд важливих рішень, які мали б причинитися до встановлення тривкого і справедливого мира в світі.

РОЗБІЖНОСТІ В ПОЛІТИЦІ СОЮЗНИКІВ В НІМЕЧЧИНІ.

З Берліна повідомляють, що на домагання советського представника з порядку нарад Контрольної Ради Союзників, як верховної влади Німеччини знято піддержувану Зл. Державами пропозицію децентралізації пятьох найбільших німецьких банків та створення одного спільного союзницького банку. На банкову справу Совети взагалі мають свій цілком окремий погляд. Преса продовжує коментувати знаменний вислід недільних міських виборів в Берліні, підчас яких комуністи понесли таку велику поразку.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ В БОЛГАРІЇ.

Передвиборча акція в Болгарії досягнула свого вершка. В цілій країні відбуваються безнастанні мітінги на яких уряд і опозиція намагаються здобути якнайбільше виборців, загальну кількість яких в цілій країні нараховується на 4,500,000. У виборчій кампанії комуністичний уряд надуживає своєї влади, що й було причиною американської ноти до Советів. Речник британського міністерства закордонних справ висловив можливість, що британський уряд не визнає жодного болгарського уряду, який вийде з цих виборів.

2,500 КАНДИДАТІВ НА 544 МІСЦЬ.

У французьких виборах до нового парламенту, які мають відбутися 10-го листопада, вже на підставі нової конституції, буде 2,500 кандидатів на всіх 544 місць в парламенті. Сильна передвиборча акція вже почалася

ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ РУХ В СОВЄТАХ.

З Москви повідомляють, що біля 1,700 білоруських колгоспників разом з сімями будуть переселені в район бувшої столиці Східної Прусії Кеніґсберґу, яку прилучено до Советів та переіменовано на Калінінград.

З Берліна повідомляють, що советські військові власті зарядили примусову евакуацію зі східних районів міста німецьких спеціялістів, головно електротехніків разом з сімями. Советські власті не дали жодного вияснення чому і куди забирають цих робітників.

ПІСЛЯ БОМБОВОГО ЗАМАХУ В ШТУТҐАРТІ.

Американські власті ведуть дальші доходження в справі підложення бомб під три будинки американського військового управління в Штутґарті, в американській окупаційній зоні Німеччини. Заарештовано одного високого старшину бувших СС, який обіцяв виявити виконавців замаху. 75 тисяч німецьких робітників в Штутґарті відбули 50-мінутний страйк, протестуючи проти „реакційних елементів та бувших націстів", яким згаданий замах приписується. В іншому повідомленні з американської зони Німеччини згадується, що американські військові власті розвязали там організацію молоді, закидаючи її звязок з комуністами в советській зоні.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕВМІРУЩИЙ РАБ

Писав колись Франко про людину з рабськими почуваннями, що якщо така людина навіть і почує волі приваб, то і це їй не помагає, бо що з цього, як вона раб. Така людина буде думати і діяти по рабськи і на волі. Насувається це на думку, коли читати статтю п. н. „Невміручий рутенець", поміщену в нюйорськім „Громадськім Голосі" з 15. жовтня б. р. Тим „невміручим галицьким рутенцем" мали б бути на американському грунті ті українці, що „прискаржували діячів української культури за поширювання совєтських впливів в Америці". Такою роботою вони — пише „Громадський Голос" — „продовжують ремесло своїх ідейних батьків". Іншими словами, є вони в Америці **доносчиками** та доносять американській владі так, як би в старім краю були доносили про „небезпечні рухи" до австрійського старости в якому Радехові, до львівського намісника, або й до самого міністра у Відні". До таких доносчиків зарахував нюйорський „Громадський Голос" теж і „Свободу", що ніби мала теж „апелювати до влади" про „небезпечну" для Америки діяльність „культурної делегації" з України, що тут недавно була та яку влада зарахувала до „чужинецьких агентів".

Комунізуючий, нюйорський „Громадський Голос" мабуть обзнайомлений ближче з професією доносчицтва, коли про такі речі так ясно і рішучо пише. Признаємось, що це не наш фах і такими ділами не займаємось. Тому обмежимось у відповіді до цього, що пояснимо американсько-українським сталінським доносчикам, що Злучені Держави з їхнім суспільним ладом, ідеалами і владою не є для американських українців, що прибули з старого краю, Австрією, себто чужою державою з чужою владою, яку вони ненавиділи. Вони люблять Америку. Крім цього велика більшість американських українців складається з тут роджених і вихованих, для яких американська земля, американський лад і американські ідеали є рідними, якими вони дорожать, які шанують і яких пильнують навіть і перед такими, що походять з України, якщо вони, будучи у нас в гостині пробують в якийсь спосіб цей наш лад чи ідеали захитувати, вихвалюванням большевицького ладу, як краєцого. А „гості з України" вихвалювали тут Сталіна і комуністичний лад та брали участь в демонстрації, зверненій проти політики секретаря стейту Бирнса, що є політикою нашого президента і нашої держави. „Гості з України" говорили до американських українців про українських скитальців як злочинців і виправдували совєтський терор в Україні, виселення на Сибір на каторжні роботи і т. п. Отже „гості з України" не тільки співали, бо співаків ніхто не зачіпав, але використовували концерти артистів насамперед для пропаганди серед американських українців чужої американському й українському народам тоталітарної системи та виправдування злочинів Кремля-Москви. Це є те, що зробило теж і „культурних делегатів" з України в очах американського уряду „чужинецькими агентами". Це є те, проти чого виступили теж американські українці, які дуже раді б повитати справжніх гостей з України, але не насланих Кремлем і не таких, що стають — по волі чи неволі — ворожими Україні й Америці агентами. Тільки замотеличений раб, або виплеканий в сталінському інкубаторі виродок власного народу може цього не бачити й нерозуміти навіть тоді, коли він опинився у вільному краю.

Змагання до мира в світі

Організацію Обєднаних Держав утотожнюють з ідеєю світового мира в цьому значенні, що як би вона не дописала, то може прийти до Третьої Світової Війни. Символ мирного світа представляє теперішній осідок Обєднаних Держав, тобто дім призначений на наради Асамблеї містом Ню Йорк у парку Флошинг Медовс у диво затишнім положенні таки під самим боком клекотячого осередка світового руху, дільниці Менгетену в Ню Йорку. Осторога уряду Злучених Держав, що наради Асамблеї можуть стати видовищем бурхливих дискусій, це наче пригадка на затишний куток у Флошинг Медовс у протиставленні до гамору Ню Йорку саме вчасі оцеї осторги.

Хто мав нагоду безпосередньо перед зібранням Асамблеї оглянути осідок О. О. Д., а опісля переїхати до духового осередка міста, той не міг отрястися від повищих думок. Духовий осередок це славна Прилюдна Бібліотека при Сорок Другій вулиці. У цьому осередку аж кишить від людей, що переглядають, читають, шукають за книжками. Управа бібліотеки розуміє своє завдання і уладжує виставу книжок і памяток, які мають звязок із змаганням до вічного мира. Є там між іншими твори батька міжнародного права, Гуга **Ґроція** (1583-1645).

Мимохідь лине думка в історію змагань Ґроція і його наслідників, аж до президента Рузвелта і теперішнього нашого президента Трумана, якому в участі припало завдання закінчити Другу Світову Війну і висилати послів на Мирову Конференцію до Парижа та до Організації Обєднаних Держав.

Саме вчас, коли збиралася Асамблея О. О. Д. і Міністри Чотирьох Потуг, в американській пресі обговорюють появу книжки „Віденський Конгрес" з 1815 р., який створив свого роду епоху в змаганні до мира після тогочасної світової війни, веденої Наполеоном. Критика порівнює тодішні часи з теперішніми і нагадує, що й тоді важко було тодішним Аліянтам прийти до згоди, хоч вони мали велику ідею, а саме зорганізувати „Святий Союз" для втримання вічного мира. Союз розбився, та проте мир на більші розміри втримався ціле століття, бо аж до Першої Світової Війни в р. 1914.

Великі катастрофи мають з собі теж і щось творчого. Під їх впливом появляються великі уми, які пробують пхнути людство на новий шлях. Перша Світова Війна дала почин до відновленя ідеї вічного мира, бо запалила ум мало тоді знаного ідеаліста Вудрова Вилсона, який перейшов до історії як автор „Чотирнадцяти Точок", проголошених на спільнім засіданні американського конгресу з 8. січня 1918 р. У першій точці проголосив Вилсон, що явні мирові договори мають бути явно заключувані, що не має бути тайних договорів, а дипломатія має бути завжди отверта і явна. З проголошенням Чотирнадцяти Точок принялася в світі засада, знана під іменем „самовизначення народів", а в кінцевій точці поставлене було домагання, щоб створити обєднання націй для взаємних гарантій політичної незалежності і територіяльної недоторканості як для великих, так і для малих держав.

Оці Чотирнадцять Точок дали підставу до створення Ліґи Націй, якої чартер принято на Мировий Конференції в Парижі 28. квітня 1919 році. Ліґа Націй не дописала. Та показується, що ця невдача не відстрашила провідних людей від дальших змагань до **вічного мира**. Президента Франклина Д. Рузвелта не кожен вважає за ідеаліста такого стану, яким був Вудров Вилсон, та всетаки він вмів зрозуміти добу, яку переживає теперішнє людство і підняти ідею Вилсона для створення гарантій вічного мира через наставлення нового сторожа для нього.

У виконанні цих мрій появився „Атлантійський Чартер", проголошений **президентом** Рузвелтом і англійським прем'єром Винстоном Чорчилем 14 серпня 1941 р., принятий Декларацією Обєднаних Держав, підписаною у Вашингтоні 1. січня 1942 р. Так званою „Деклярацією в Москві" 30. жовтня 1943 р. проголошено конечність покликати до життя в якнайкоротшому часі міжнародню організацію для втримання міжнароднього миру й безпеки, а основою такої організації стали наради з Домбартон Овкс коло Вашингтону, яких постанови проголошено 7. жовтня 1944 р.

Дня 5. березня 1945 р. Чотири Потуги — Америка, Англія, Росія й Китай — видали заклик на конференцію Обєднаних Держав у Сан Франсиско, та хоча Рузвелт не дожив скликання конференції (помер 12. квітня 1945) то конференція зібралася 25. квітня, і серед великих труднощів довела до складення Чартеру Обєднаних Держав, який проголошено 26. червня 1945 р. Перша асамблея Обєднаних Держав відбула свої наради в Лондоні від 10. січня до 14. лютого 1946 р. і тоді рішено, що осідком О. О. Д. має стати околиця під Ню Йорком. Перше засідання Ради Безпеки скликано на 21 березня до будинку Гонтерс Каледж у Бронксі, передмістю Ню Йорку, а в середу 23 жовтня 1946 збиралася Асамблея в повиставовім будинку в парку Флошинг Медовс серед загального вижидання і серед великого напруження між світом, роздвоєним на Схід і Захід, одначе серед загального бажання втримання вічного світового мира.

До характеристики українських відносин

II. Українська Еміграція в Европі.

Українська еміграція в Европі численно доходить сьогодні до пів міліона. Це дуже багато, як зважити, що власне на еміграції опинився дуже вартісний український елемент під національно - патріотичним оглядом і то з усіх українських територій. Серед тих старих і нових емігрантів находиться чимало людей з великим політичним і організаційним хистом, багато першорядних наукових, економічних та мистецьких сил, багато повної запалу молоді та досвідчених старших працівників з усіх ділянок суспільного життя. Їхнє матеріяльне і правне положення не багато краще від тих, які залишились на батьківщині.

Підкреслюючи ідейність та патріотизм української европейської еміграції, з жалем треба ствердити її внутрішньо-політичний **розгардіяш**, партійні непорозуміння і боротьбу, яка не завжди обмежується тільки до допускаємих в нутрі одного народу, методів. Це призвело до безпотрібних антагонізмів, ненависті, особистого і партійного засліплення, що поважно і негативно відбивається на цілості проблем української европейської еміграції та зменшують її вартість й її вклад та значення для загально української справи. Побіч наскрізь позитивних проявів в організації культурного а в деяких випадках — наскільки на це позволяють обставини — теж економічного життя, вихових заходів та всіляких проявів з метою піднести і збільшити увагу західного світа до України та до української справи, спостерігається цілий ряд негативних фактів, які є власне виявом партійного розбиття, антагонізмів і нетерпимості.

Серед української еміграції в Европі заступлені тепер усі течії, політичні напрямки і партії, які наростали і діяли в Україні від перших років нашого сторіччя, головно від вибуху першої світої війни. На еміграції в Европі є відповідно зреформований часом уряд Української Народної Республики та його прихильники. Є гетьманці. Є представники і керівники усіх відмін демократичних, ліберальних, радикальних і т. д. партій з усіх територій України. Є вкінці дві групи революційно-визвольного українського руху, які й являються головною внутрішньо - політичною проблемою української еміграції в Европі.

Перші вістки про розбиття в таборі революційного українського визвольного руху прийшли до Америки безпосередньо перед закінченням війни. Зараз на цю тему вже є чимало матеріялу, але він такий різноманітний, противорічний, а в багатьох випадках і неімовірний, що на його підставі не тільки важко виробити собі погляд на цю справу, але й взагалі збагнути її як в своїх причинах, так і в наслідках.

Виходило б що до розламу в т. зв. Організації Українських Націоналістів (ОУН), яка в часі між двома війнами виявила найбільшу активність в Західній Україні, прийшло на початку 1940 року, після німецько-большевицького розбиття Польщі. Розбиття — виходило б — почалося на особистому тлі, до якого в дальшому почали долучуватися теж відповідні програмові і тактичні додатки, але справді тільки додатки, що найменше, як можна це оцінювати на підставі доступних нам матеріялів. Важко дошукатись будьяких ідейних, чи програмових причин, які це розбиття вияснили б, не кажучи вже виправдували. Розлам почався не від того, що можна б назвати „**засадничим**", чи „принціповими" справами, не від того, що й як треба робити, але хто це має роботи, отже від особистих справ. Як розлам уже був довершений, то щоб його відповідно виправдати, тоді обидві групи одна проти одної почали видвигати теж інші закиди і в той спосіб розбіжності почали поглиблюватися, радикалізуватися і вкінці перейшли в безоглядну боротьбу, гідну кращого застосування. Власне тоді, як Україна переживала свою найгрізнішу добу, як за Україну велась боротьба між двома найпотужнішими грабіжниками — совєтською Росією і гітлерівською Німеччиною, український визвольний рух, що міг і повинен був відіграти відповідну роль, був у великій мірі заабсорбований своєю внутрішньою боротьбою, а боротьба за Україну, почала набирати характеру боротьби за владу. На підставі доступних нам матеріялів, ніяк не можна збагнути в **чому** власне діло. Та сама ідея, жодних основних розбіжностей в програмі, обидві групи навязують до тих самих традицій, обидві визнають і мають тих самих героїв, а при цьому одна одну — як кажуть — в ложці води втопила б. Не зважаючи на обильні матеріяли, замало знаємо ці справи, щоб могти їх аналізувати та видавати оцінку і тому тільки стверджуємо факти. Для американських українців цей партійний антагонізм незрозумілий. Тому загал американських українців цілком і рішучо від нього сепарується.

Український визвольний рух, очолюваний колись замордованим большевиками полковником Коновальцем, розбився, як сказано, на дві групи. На чолі одної залишився відомий з визвольних змагань 1917-19 рр. полковник Андрій Мельник, а на чолі другої групи став відомий керівник української революції в Західній Україні в рр. 1930-33 та герой з відомого процесу українських революціонерів у Варшаві в р. 1935, Степан Бандера. Від них теж пішла назва „мельниківців" і „бандерівців" на означення одної і другої групи, довкруги яких — як сказано — крутиться головна внутрішньо-політична проблема української еміграції в Европі.

Після закінчення війни були теж всілякі спроби довести до обєднання української еміграції в Европі, проте, наскільки нам відомо, ці спроби не дали досі жодного реального успіху. Між провідними людьми цих двох груп притихла зараз драстична партійна боротьба, натомісць вона — як виходило б — ведеться з цілою нічим невиправданою гостротою між їх прихильниками. Обидві групи, поминаючи їхню участь та заслуги в боротьбі проти ворогів України, є без сумніву тільки політичними групами, дарма, що обидві претендують до „надпартійности", „всеукраїнськости" і т. п. Для заокруглення цеї короткої характеристики згаданих двох політичних груп треба додати, що на підставі спостережень можна прийти до висновку, що група „бандерівців" згуртувала біля себе більше активних людей, головно молоді, розгортає теж більшу активність, та в своїй поведінці є більш радикальною. „**Мельниківці**" — виходило б — є більш ліберальні, є менше вісток про їхню активність та виявляють більше бажання до обєднання, не тільки з другою групою, але теж з іншими політичними угрупуваннями української еміграції в Европі. В обличчі партійної боротьби між „бандерівцями" і „мельниківцями" інші політичні демократичні групи притягають меншу увагу, хоча вони без сумніву не тільки численні, але й гуртують високопатріотичних, спосібних і активних людей, як серед давної так і нової еміграції.

Базуючи цю характеристику **відносин** серед української еміграції в Европі на цілому ряді найчастіше противорічних інформацій, ми, звичайно, могли б допуститися деяких неточностей. Проте, заступаючи ідею національної едности та творчої конструктивної праці для загального добра, вважаємо, що не можна помилитися, осуджуючи якнайгостріше партійне розбиття української еміграції в Европі взагалі, методи і засоби партійної боротьби зокрема, а дальше всякі, хочби і найменші спроби поширити її теж на американських українців. Американські українці з цілою рішучістю застерігаються проти будької участи в цій безпотрібній, внутрішній боротьбі, яка приносить тільки шкоду загальній українській справі.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ЗА УКРАЇНУ

(Історична повість, оперта на подіях в Україні в 1664 році).

(6)

— Добре кажеш — втрутив піп, піднявши вказуючий палець — мовляв Преосвящений Йосиф, наш гетьман має бути наш, ані царський, ні польський, а наш, український настановлений над військом запорожським на всю Україну, за всіх лицарів лицар!

— Пораж нам за діло, гетьмане — гукнув нечайно запорожець піднявшись зо стільця — гонце на завалю, далі смеркати буде! — А сам поглянув косо на мовчаливого Носаченка.

— Можеш говорити. Вашмость пане Турченченко, — осміхнувшись відповів гетьман — це наш довірник Носача братанич, з Богунового полку.

— Та бо мовчить, ні сич ні сова! — зареготав гість з Запорожжя — а він у Богуна служить! Давай руку за здоровля великого лицаря від Василя Турчиненка та від усього війська низового, козаче!

Молодий несмілий Носач подав руку запорожцеві, а піп говорив на його похвалу:

— Мовчить, а двох навчить! Молодий, бач, так і треба, як говорить старший. Старий говорить та на правду виводить, а ти молодий мовчи, то й чужого розуму наберешся й свого не загубиш!

— Треба, Ясновельможний, — звернув запорожець нам нині в дорогу. Завтра рушає отаман Сірко за Бог поміж сіромашню, аби готовилась, а ми з Сулимкою вже готові, тільки ще Ваше слово!

— Аж маю готовий універсал до черні, тільки де з Сулимкою зїхатись мені — питав гетьман.

— От і сама справа, завтра Сулимка жде тебе в Савоминій під Торговицею, дорога далека, ніяк нам баритися!

— Мені тільки хвиля, а я готов! — сказав гетьман, встав гукнув крізь кватирку:

— Яремо!, наряди коней до ридвану! — тай звернувся до попа: — Поїдеш, отче разом до Сулимки.

Аж це рип! як зоря увійшла Олеся, всю світлицю освітила, а запорожець до колін поклонився.

— Позволь — каже, Ясновельможна пані і запорожцеві гульвісі, шибайголові, паливоді Василеві Турчиненкові віддати свій поклін до самих ніжок, хоч проти запорожського звичаю, та у твойому домі запорожці рідні гості! Може і нерада ясна пані такому гостеві, та чолом тобі за хліб і сіль, що не поскупила обідом хоч проти заходу сонця...

— У доброї господині ніколи нема: пообіді — сказав піп, та Олеся підхопила:

— Чомуж я нерада, гість і подорожний, чоловік божий! Хоч і зворохобили мені чоловіка, от уже ридван казав наряджати, а жінці не каже куди!

— Хоч куди, аби не до біди, а з нами біди не буде — сказав запорожець.

— Везем від тебе Івана, а привезем гетьмана! — докинув піп — тай випийте з нами на потіху.

Гетьманша налила усім по кубкові меду, а собі чарку тай те неповну.

— Чомуж так собі, ясна пані — каже піп — по Марцели поясок, як солодкий медок!

— Пяна буду — відмовила гетьманша — хоч солодкий мід та закрутить світ!

— Перед обідом не вадить, по обіді загладить — перекинув гість з Запорожжя.

— Піднесиш, Олесю, гостям — просив гетьман — та з білих ручок...

— Дай, Боже, з білих рук, щоб діждати онук — розсміявся піп.

Узяли за кубки та спорожнили всі, а гетьманша і не торкнула.

— Хоч у губу візьміть — сміявся піп — може з отрутою даєте?

— А тож як? Хто не випє до дна, той не мислить добра! — гукнув запорожець, а Олеся під страхом випила.

— Ну тепер пора зі двора! — гримнув запорожець, а вихилився ще одну чарку на дорогу, щоб на двох ногах ходить а не на одній — і скочив на ганок.

— Спасибі за хліб і сіль — пращав гетьманшу з подякою піп — за кашу та за милость вашу!

— Нізащо! — простилася Олеся — дякуйте Богу! На що Біг спроміг тим приймаєм.

— Що Богу то й Богу, а що людям то людям! — відказав піп, виходючи й собі з поклоном зі світлиці враз з козаком до віталні.

Гетьман оставсь з дружиною на пращання та на виряджання. Небавом перед ганок заїхали чотири баскі коні санками ридвану, що блищав до заходячого сонця різьбленими у міди позолотистими гербами та булавою із Запорожець вивів свого карого коня за блискучі поводи, покритого червоним як жар капраком та бархатним сідлом перетиканим з переду двома пістолями. Ускочив на ганок, перекинув ручницю через плече по жупані, всунув за пояс ще два пістолі та келеп, вхопив у руку спис тай скочив на сідло...

— А виряджайся, Ясновельможний — кликав — щоб не забарився та через бабу до раю спізнився!

Воєвода вийшов у вишневім жупані підбитім соболями зі золоченими пузументами та

(Продовження на ст. 4-тій)

МЕМОРІЯЛ

Уряду Української Народньої Республики й Української Головної Визвольної Ради, внесений предсідникові Мирової Конференції в Парижі.

Ексцеленціє!

Уряд Української Народньої Республики, який знаходиться на еміграції і Українська Головна Визвольна Рада, яка, як державна влада, знаходиться в краю та в сучасний момент керує змаганнями українського народу за його визволення та повну державну незалежність, — уповажнили нас заявити Вашій Ексцеленції, що слідує:

1. Ми протестуємо проти того, щоб делегація т. зв. уряду Української Радянської Соціялістичної Республики з п. Дмитром Мануїльським в проводі, репрезентувала Україну на Мировій Конференції та промовляла в імені українського народу, бо уряд УРСР не є покликаний до життя вільною волею українського народу та є накинений Україні московською централею комуністичної партії. Від часу, від коли большевики завоювали територію Української Народньої Республики, в 1920 році, не було на Україні ніяких вільних виборів. Уряд УРСР держиться при владі тільки завдяки брутальній силі НКВД та Червоної Армії, яка окупувала Україну, по крівавій війні в роках 1917-21, змушуючи український національний уряд перенести свою діяльність закордон, звідки він систематично протестував і протестує проти окупації України. На українських землях український нарід продовжував боротьбу проти большевицького режиму у повстанчих і підпольних формах, в якій часто приймали участь також провідні українські комуністи, за що вони були безпощадно винищувані Москвою.

2. Ми протестуємо також проти виступів п. Мануїльського, який, прикриваючись іменем України, заступає на практиці імперіялістичну політику СССР. Ми заявляємо зокрема,, що український нарід не солідаризується в жодному відношенні з п. Мануїльським в таких його заявах, як в справах Індонезії, чи Греції. П. Манульський надає своїм виступам познак оборони демократичних свобод для різних народів, в час, коли український нарід позбавлений свойого права на повну державну незалежність, не говорячи навіть про елеметарні права свободи людини на Україні. В цей спосіб, всупереч інтересам України, п. Мануїльський піддержує політику московського уряду, якого він є вірним сателітом.

3. Заявляємо, що репрезентувати український нарід на Мировій Конференції можуть тільки умандатовані представники українського народу, які в противенстві до т. зв. делегації УРСР, репрезентували б його незалежну волю та захищали б інтереси українського народу на форумі Мирової Конференції, і тому ми вносимо допустити українську умандатовану делегацію на Мирову Конференцію.

Український нарід має право на незалежну репрезентацію на Мировій Конференції, зогляду на свою поставу в часі другої світової війни:

а) Вже з перших днів війни український нарід зайняв виразно негативне становище до держав Оси. В р.р. 1939—40 Уряд Української Народньої Республики на еміграції, офіційно задклярував свою повну солідарність з західними демократіями в їх боротьбі проти агресії Німеччини, яка в той час заключила договір приязни з Советами, що причинився до безпосереднього вибуху другої світової війни.

б) Від 1941 року вів український нарід боротьбу проти Німеччини. Українсько-німецький конфлікт почався безпосередньо після того, як німецька армія увійшла на українську територію. В дні 30. червня 1941 року Українські Національні Збори у Львові покликали до життя тимчасове Українське Державне Правління на українських землях і цим актом український нарід виявив свою суверенну волю до незалежної держави. Домагання гітлерівського німецького уряду заперестати відбудову самостійного українського життя й розвязатися, тимчасове Українське Державне Правління відкинуло. У висліді члени правління були арештовані й заслані до концентраційних таборів, при чому трьох з них ґештапо замордувало.

Відтак прийшли масові арешти українського патріотичного елементу, а вся українська визвольна боротьба перейшла у підпольні форми. До найбільших розмірів дійшла визвольна боротьба українського народу у формі повстанчих дій Укзаїнської Повстанчої Армії (УПА), яка зродилася при кінці 1942 року і яка діє досі. УПА нищила німецьке запілля в Україні та, опановуючи цілі простори України, виконувала на них суверенну владу, унеможливлюючи до них доступ німцям. В цей спосіб український нарід у великій мірі причинився до розвалу німців на Сході. Повстанська і політична боротьба українського народу велася в той час і ведеться сьогодні під керівництвом Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Водночас українці, що, не зважаючи на їхне вороже відношення до большевиків, служили в Червоній Армії, вирішально вплинули на упадок Німеччини та на спільну перемогу аліянтів.

4. Заявляємо, що незалежно від скінчення другої світової війни, війна для України — не скінчилася. По розвалі німецької агресії, український нарід далі продовжує свою визвольну боротьбу проти большевицького тоталізму, за повну державну незалежність. В цей спосіб, українці боряться сьогодні за ті самі ідеали, що за них український нарід боровся в часі другої світової війни. Свою боротьбу український нарід веде в одному спільному фронті народів поневолених або загрожених большевизмом, що обєднуються в Антибольшевицькому Бльоку Народів (АБН), та в інших аналогічних організаціях. Українська визвольна боротьба проходить під гаслом свободи народів і людини, значить Україна остає вірна тим ідеям демократії, яких здійснення ставить собі сучасна Мирова Конференція, принаймні поскільки йде про більшість її членів. Ми є глибоко переконані в тому, що так довго як довго Червона Армія і частини т. зв. НКВД будуть перебувати на Україні та в сумежних краях і як довго український нарід і сусідні народи не будуть мати змоги у справді вільних виборах виявити своеї справжньої волі, отже як довго в світі не будуть здійснені ідеї демократії, а народи будуть поневолювані тоталітарними режімами, — так довго не буде можливий тривалий мир у світі, зокрема на сході Европи і так довго існуватиме загроза скорої нової війни.

Прийміть Ексцеленціє, вислови нашої високої пошани.

Делегат Уряду
Української Народньої Республики.

Делегат
Української Головної Визвольної Ради

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:	Датки:	Відділ:	Датки:
102 Микола Бусько	$ 5.00	163 о. Николай Левицький	1.00
102 Teodor Stadnik	5.00	163 Михаїл Стефан Левицький	1.00
102 Mike Hawryuk	3.00	165 Michael Ph. Taranowski	5.00
102 Paul Ewaszczyszen	2.00	170 Яков Олінський	2.00
103 Andrew Szupiany	2.00	173 Стефан Фігун	2.00
103 Николай Міхайлишин	2.00	176 Nicholas Kowalzyk	2.00
106 Theodor Maksymec	3.00	178 Wladymir Holota	2.00
106 Михаїл Турко	2.00	178 Николай Шопяк	2.00
106 Wasyl Seniw	2.00	181 Павло Казан	5.00
106 Michael Sharan	2.00	182 Michael Fill	2.00
117 Peter Zabriskie	5.00	182 Іван Завада	2.00
118 Стефан Мельник	2.00	188 John Bandrowski	3.00
120 Ілько Кобал	2.00	192 Alex Lisowicz	3.00
120 Олекса Цюпинський	2.00	193 Nicholas Tutka	2.00
120 Василь Манастирський	2.00	193 Stanley Tanna	2.00
122 Анна Пунда	5.00	193 Порфир Молодечи	2.00
122 Макар Заверюха	5.00	204 Микола Данильченко	10.00
122 Харитон Салата	3.00	204 Никола Мороз	3.00
122 Stephen Shura	3.00	204 Йосиф Лісецький	3.00
126 Konstantine Glebec	2.00	204 Emil M. Kotsko	2.00
127 Alexander Slotiuk	5.00	204 Izidor Demchuk	2.00
127 Roman Wayda	3.00	204 Никола Жирий	2.00
127 Володимир Чубатий	2.00	204 М. Мостовик	2.00
128 Іван Федірко	2.00	204 Микола Близнак	2.00
128 Michael Diduch	2.00	204 Микола Пацканик	2.00
130 Michael Zelem	2.00	205 Leszko Chómko	3.00
133 Стефан Приходя	2.00	206 Василь Бурак	5.00
133 Michael Yaroshko	2.00	206 Іван Слободян	4.00
133 Semen Kazda	1.00	206 Петро Гук	3.00
137 Alexander Pel	2.00	206 Dmytro Boyko	2.00
138 Йосиф Патинок	5.00	206 Іван Коцюба	2.00
138 Марія Смик	2.00	206 Іван Затонський	2.00
138 Марія Блажейовська	2.00	206 Мартин Пробоpовський	2.00
139 Jacob Fedasiuk	2.00	207 Іван Олійник	3.25
142 Роман Слободян	5.00	207 Олекса Сельський	2.00
142 Андрій Полнвчак	5.00	211 Григорій Монастирський	5.00
142 Петро Остапчук	3.00	211 Стефан Дзера	3.00
142 Stephen Pohranychny	2.00	211 Григорій Райнгардт	2.00
142 Яків Лещак	2.00	211 Теодор Соколовський	2.00
142 Гаврило Вілінський	2.00	211 Ілія Корпан	2.00
142 Йосиф Горінь	1.00	211 Василь Ґеба	2.00
143 Марія Орач	2.00	211 Теодор Гуль	2.00
143 Павло Белей	2.00	211 Олекса Тицький	2.00
143 Іван Білик	2.00	211 Антін Кривий	2.00
146 Никола Коновальський	5.00	211 Василь Наконечний	2.00
147 Stephen Kucharchyk	4.00	211 Григорій Демкович	2.00
147 Іван Федорак	2.00	215 Михайло Кердель	2.00
147 Anthony Stranko	2.00	217 John Pucher	2.00
152 John Nastuk	5.00	218 Nicholas Korecki	2.00
154 Theodore Skupowsky	5.00	218 Стефан Стахура	2.00
158 Teofil Stehnicky	2.00	219 Michael Markiw	2.00
158 Nicholas Ben	2.00	220 John Yurchak	3.00
158 Dmytro Masnyk	2.00	220 Юрко Кріль	2.00
160 М. Костишин	5.00	221 Dr. S. Kochy	5.00
160 Василь Сломушинський	3.00	221 Осип Кочан	5.00
160 Іван Мельничук	2.00	221 Wasyl Sydoryk	3.00
161 Йосиф Литвин	5.00	221 Василь Келер	2.00
163 Юрій Сенів	2.00	221 Йосиф Федун	2.00
163 Анна Левицька	2.00	223 Семен Шопяк	3.00

Адміністрація „Свободи".

Що пишуть до „Свободи"

(Дещо зі заввааг, надсиланих читачами враз з датками, зложеними знагоди жовтневої, пресової кампанії „Свободи"):

М. Луцишин, Олієн, Н. Й.: Вашу відозву я одержав та радо відписую, що я годжуся на пропозицію в справі поширення „Свободи", аби вона виходила щодня, бо такі лихі часи настали, що нам треба вістей кожного дня нових. ...Придивімся блище і подумаймо, що люди роблять по салонах, як усьо пішло в гору, килішок горілки було 10 центів, а тепер 35 і 40 і люди платять і не кажуть, що не треба пити, тільки пють, як качки воду. А „Свобода", аби задармо приходила? Я написав би більше, але я старий чоловік, 62 роки, і рука вже не дуже в писанні служить. Наразі посилаю один доляр більше, як Ви вимагаєте, а потім буду видіти, що читачі будуть робити..."

VINCENT RIGGIO

At a meeting of the Board of Directors of The American Tobacco Company, Mr. Vincent Riggio, Vice-President in Charge of Sales, was unanimously elected President of the Company, succeeding the late George Washington Hill, who died on September 13, 1946. Mr. Riggio has been connected with the Company for forty years.

Mr. Vincent Riggio started in the tobacco business in 1905 with the firm of Butler & Butler, at a salary of fifteen dollars a week. Within two years he was made assistant secretary in charge of sales. In 1907 Butler & Butler was purchased by The American Tobacco Company, with the late George Washington Hill becoming president of the subsidiary company. In 1911, Mr. Riggio was transferred to the parent American Tobacco Company, and made a department manager. Shortly after that he became section sales manager. In 1919 he was promoted to the post of assistant sales manager for the United States. His rise in the Company continued, with his becaming general sales manager in 1922. In 1927 he was elected a Director of the American Tobacco Company, and in 1929 was elected Vice-President, continuing in the position of Vice-President in Charge of Sales until his election as President of the Company.

Over the years, the success of The American Tobacco Company—whose annual volume is now well over half a billion dollars—has been in large measure a sales success. In electing Vincent Riggio, the Company has chosen a President whose entire business life has been devoted to selling tobacco products, and a man who has spent nearly forty years working in close, day-to-day association with George Washington Hill. (or.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ВІСІМ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Двадцять-ліття Тов. „Дністер", найсильнішого відділу У. Н. Союзу.

Уже наступного місяця, дня 17. листопаду, відбудеться в Ню Йорку важне свято а це двадцять - літного існування широко відомого Українського Запомогового Товариства „Дністер", відділу 361 Українського Народного Союзу. Поки зійдуться на цьому святі члени й нечлени, варта б навести хоч деякі причини, чому це свято повинно мати більше загальний характер, ніж подібні свята інших місцевих товариств.

Товариство „Дністер" є вислідом міркувань про потребу обєднання громадян на ширшу скалю, ніж колишні громадяни мали на думці. За почином бл. п. Івана Добрянського поширилася ідея між іншими діяльними громадянами, бо для громадської праці не добре є шукати людей в поодиноких товариствах, а ліпше обєднати самі товариства. У великім товаристві і братська допомога певніша, бо можна робити великі підприємства і створити більшу братську касу для виплати допомог потребуючим. Коли член впевниться про забезпеку на випадок недуги, каліцтва чи чогось іншого, тоді він почувається до морального обовязку підтримувати своє товариство у загальній громадянській праці. А коли є і слабші члени, то серед великого загалу все найдуться ідейні люди, які стануть до проводу і тоді за ними підуть інші. У такий спосіб можна буде розвинути теж ширшу громадянську працю в Ню Йорку, а це знову може мати вплив на околицю.

Такі міркування дали початок до скликання відділів У. Н. Союзу на нараду в 1926 році, а з них злучилися два в один новий відділ з назвою „Українське Запомогове Товариство Дністер". Злука дала товариству 150 членів і оправдала надії ініціяторів, з яких деякі вже перенеслися до вічности, а інші чуються тепер гордими з того, що їх праця втрималася і мрії здійснилися.

За двадцять літ тов. „Дністер" зросло до дванацять сот членів, а ці члени обєднують тисячі громадян в родинах, котрі теж посередно користають з допомог, побираних від „Дністра", за те вони підтримують імпрези і підприємства товариства. Із рахунків в минулих 20 роках показується, що „Дністер" виплатив допомог в загальній сумі $48,000 самим членам, а крім цього ще посмертних допомог родинам з братської каси на суму $12,000, разом отже на суму $60,000. Кожен наступний рік виказує збільшену працю членства для добра товариства і для загально народніх цілей. Молодь наша в Ню Йорку теж знає своє товариство і бере участь у підприємствах. У ювилейних святах товариства, які відбуваються що пять літ, бере участь молоде покоління побіч старшого і це вказує на успіх наших змагань.

Що правда, убуток в членах також буває, бо за 20 літ 77 членів перенеслися до вічности. Є між ними й такі, що надіялися брати участь у 20-літті, закупили вже тикети, але їм довелося попрощатися з тим світом. Усіх таких членів треба нам помянути з нагоди 20-ліття і про це подбає уряд товариства.

Більше про діяльність товариства „Дністер" можна буде довідатися з журналу, який приготовляється на свято. Особливо треба звернути увагу на жертвенність самого товариства і на його працю для наших рідних у старому краю, а ця допомога не менша, ніж допомога нещасним членам.

Треба надіятися, що ювилейний бенкет 17 листопаду спонукає кожного свідомого громадянина додати заохоти членству „Дністра" до дальшої й важкої праці для добра членів і всієї української громади.

Яків Воробець,
Голова ювилейного комітету тов. „Дністер".

—o—

ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ.

До українського громадянства міста Дітройт, Дірборн, Гемтремк та околиці!

Українське жіноцтво нашої околиці горде з цього, що американські політичні чинники вважали за відповідне виставити кандидатуру американської українки, Марусі Е. Бек, на суддю „пробейт корту". Українське жіноцтво рівнож горде з цього, що українська кандидатка не завела своїх спонсорів, а навпаки, своєю світлою побідою доказала, що тішиться великою популярністю між всіми групами та класами нашої великої метрополії. Це стверджено 59,365 голосами, які віддано на нашу кандидатку.

Однак це була тільки перша стадія завзятої боротьби. Друга відбувається зараз та закінчиться 5. листопада, коли то відбудуться остаточні вибори. Противна сторона видає великі суми гроша на пропаганду, щоби відвернути увагу загалу від популярної української кандидатки. В користь української кандидатки ведеться жива акція різних професійних, соціяльних та політичних груп, що своєю активністю бажають здобути те, що противна сторона дістає за гроші. А між цими організаціями ведуть перід могуча робітнича організація Сі Ай О та демократична партія повіту Вейн.

Тимчасом українське громадянство не звернуло особлившої уваги на цю важну справу. Правда, воно пішло до виборчих урн у правиборах та віддало свої голоси на українську кандидатку, але на цьому скінчилась його відвічальність. Не зорганізовано загального комітету, не зібрано майже ніяких фондів, не підготовлено відповідного числа кампанійних робітників. Що досі виконано в цьому напрямі, треба завдячувати малим гурткам українського жіноцтва з Дітройт, Дірборн та Гемтремк.

Та вже запізно думати про організування якогось спільного комітету в цій кампанії. Всетаки справі можна ще помогти різно. Хто бажав би причинитись фінансово, може зложити свою жертву на руки одного з трьох жіночих комітетів. Хто бажав би розповсюднити кампанійну літературу, щоби дати більший розголос імені української кандидатки, може її дістати в котромунебудь українського політичному клюбові, або в головній кватирі в будинку „Барлум Тавер", в кімнаті 2101 на 21-му поверсі. Дальше, треба все й всюди говорити про українську кандидатку між сусідами, знакомими та співробітниками і тим здобувати її додаткові голоси між чужинцями.

Ось таким чином можна ще дуже багато зробити в користь української кандидатки, щоби помогти їй осягнути витичену собі ціль. Не можна забувати ні на хвилинку, що очі цілої української іміграції, як в Злучених Державах, так і в Канаді, пильно слідять за розвитком цієї політичної акції в пресі, бо від її успіху чи невдачі залежатиме, чи українці матимуть людину українського походження на державній посаді, завдяки чому його чи її голос заважив би перед урядовими чинниками, як покажеться потреба цього. Ось тому українське громадянство повинно напружити всі свої сили протягом наступних двох тижнів, щоби не пропустити опять нагоди через пасивність чи незрозуміння ваги справи, поставити українку на високу посаду. Своєю жертвенністю та активністю докаже воно всім цим чужинецьким групам, що так пильно працюють в користь кандидатури Марусі Е. Бек, що українське громадянство дозріло й національно й політично; що воно все готове сповнити свій обовязок зглядом заслуженої члениці українського народу. Тому виявім свою свідомість і голосуймо в день 5. листопада тільки на Марусю Е. Бек.

За Злучений Український Жіночий Виборчий Комітет

Дітройтська Група:

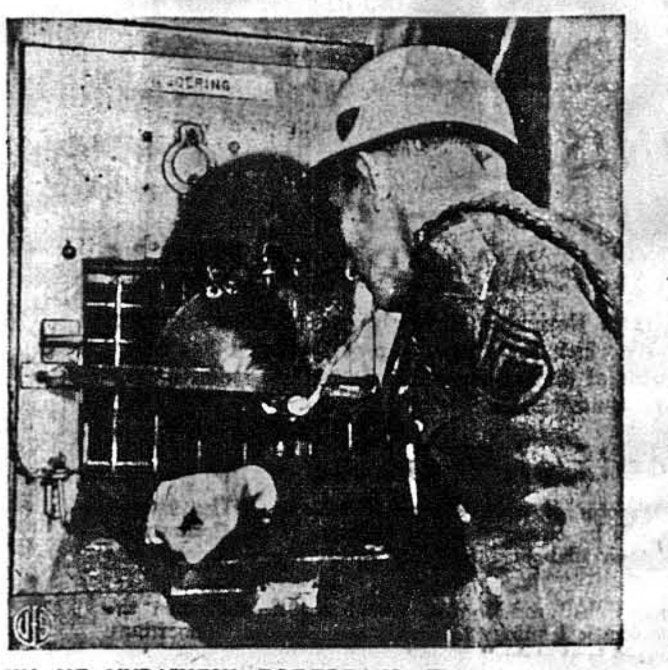
Марія Сена, Анастазія Королишин, Катерина Ігнатюк.

Гемтремська Група і Норт-Дітройтська:

Анна Михальчук, Анна Сирко, Мині Дзісяк.

Дірборська Група:

Марія Корса, Геня Бартко, Анна Дембіцька.

ЧИ НЕ УКРАЇНЕЦЬ-ДОГЛЯДАЧ?—Перед нами штабовий саржент Петро Місько з Савт Гейт, Каліфорнія, що був одним з тих, що пильнували Герінга унірнберзькій смертній келії. Та, як знаємо, Герінг таки знайшов спосіб, як зажити отрую і вминути шибениці.

ЗА УКРАЇНУ

Продовження зо ст. 2-гої)

гузиками в козацькій соболевій шапці з синім верхом та брилянтовою цінкою. Поверх накинув кармазинову кирею тай скочив у ридван разом з попом.

— А не барися, Іванку — крикнула Олеся з ганку.

— От бач жіночий ум! Не барися, не гайся — шуткував запорожець — негайся, за ворота й до дому вертайся!

А Богунів вістовець вже теж ускочив на свого вороного. Коні як змії шугнули з ридваном крізь замкову браму. А оба козаки, Носач і запорожець верхівцями й грали до сонця барвистим одінням на вороних тай мчались через яри й провалля, як орли степові...

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Повідомляється тих, що питали за Українсько - Італійським Словником, зладженим Е. Онацьким, що надійшло до книгарні „Свободи" кілька примірників, які можна купити. Словар має 1741 сторін малої вісімки. Коштує $10.00.

Ню Бритен, Конн. — До проголошеного спису жертводавців на вічу додати: Володимир Вітенько з Ню Гейвенс $5.

ПОШУКУВАННЯ

ТЕОДОР ФЛІС шукає свого стрийка ЮРКА ФЛІСА, котрий перебуває в Ню Йорку, або в Нюарку. Моя адреса:
Boschafshofen, Dickefeld Barake No. 4 AUSTRIA.

ПОШУКУЮТЬ

PRYTULA MIKY
living until 1938 in New York City, married to **Katharina** nee **Mrostkowska** with 3 children. In case you can find him, please hand over to him the following address:
PRYTULA MICHAEL (Germany)
Neu-Ulm/Donau (13 a)
Reinhard Kaserne, UNRRA Team 165
Block B No. 58.

Пошукую ФЕДЬКА і ГІЛЬКА ДУЛИБИ, походять зі села Вербова, пов. Бережани. Один має знаходитись у Ню Йорку, другий у Вашингтоні. Маю лист від їх сестри сина Василь Островський, що знаходиться на скитальщині у Німеччині. Голоситись до:
О. БІРФЕЛТ
P. O. Box 47, Nanticoke, Pa.

Пошукую ІВАНА і ГИЛЬКА НАДІОВСЬКИХ з Галича. Їх сестрінець на скитальщині, **Василь Дривінь.** Прошу Вас, Вуйке мої, напишіть до мене:
WASYL DRYWYN
2920 D. P. Assemble Center
B. A. O. R. via Gr. Britain

Пошукую ВОЛОДИМИРА РУДИЙ, походить з села Трибухівці, повіт Бучач. Пошукує його сестрінка. По її адресу голоситись до:
J. BILYNSKY
41 Lark St., Cohoes, N. Y.

КОЖЕНОВСЬКА СТАХА (тепер у Чехословаччині), пошукує **РОЗАЛІЇ МАСЕЛКО** або **АННИ СТЕЦЬ.** Їх остання адреса була 16 Ферву Евеню, в Нюарку, Н. Дж. Зголошення слати до:
Mrs. IKALOWYCH,
391 EAST 10th STREET,
NEW YORK CITY.

ТАРЗАН, ч. 1471. Тарзан найшов дорогу.

„Бвана-Пане, ми зловилися в оцій долині" — промовив Банту". „Єдиний вихід веде через оту криницю, в якій находиться леговище львів!"

„Так воно не є" — відповів Тарзан. „Коли оця річка може виплисти з долини, то й ми можемо з неї видістатися!"

Узявши Діяну на руки, неустрашимий пан джунглів пішов наперед через зрадливі скали.

Одначе, коли вони опинилися на вершку над водопадом, їх дорогу запинили стрімкі і гладкі скельні стіни.